

Sjefredaktør: Arne Blix
Utviklingsredaktør: Kirsti Husby
Nyhetsredaktør: Erlend Hansen Juvik
Sannfinneredaktør: Stein Arne Sæther
Redaktør for nett og mobil: Atle Bersvenden
Redaktør og leder medielab: Rolf Dyrnes Svendsen
Adm. direktør: Tove Nedreberg

Adressavisen
 Norges eldste avis

MIDT-NORGES FRIE STEMME.

Kostbart: Byggingen av kulturhus i Stjørdal til vel 700 millioner må delvis finansieres med låneopptak.
 Foto: STJØRDAL KULTURUTVIKLING AS

Kommuner i gjeldsfelle

Med vidåpne øyne og regjeringens velsignelse, er landets ordførere og rådmenn i ferd med å trække i gjeldsfellen.

Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at ved utgangen av februar hadde norske kommuner startet året med å låne én milliard kroner per dag. Den samlede gjelden i kommunesektoren er nå 34,5 milliarder kroner og øker raskt. Sjetøkonom

Kan gå riktig galt

Per Richard Johansen i KS, kommunesektorens interesseorganisasjon, er bekymret for det store låneopptaket. Han har grunn til å være bekymret, og flere burde ha vært det. Å låne penger er greit så lenge inntektene holder tritt med gjelden. Men slik er det ikke. Gjelden øker mer enn inntektene.

Kommunene har mye til felles med husholdningene når det gjelder lånte penger: Gjelden øker kraftig begge steder, og den øker mer enn inntektene. Og både i kommunene og i husholdningene kan det gå riktig galt.

Hvorfor er det slik og hvem har ansvaret for at kommunene tar på seg stadig større gjeld? Når Stjørdal kommune låner for å bygge et kulturhus til 700 millioner kroner, er det selvsagt kommunestyrets ansvar. Men det er heller ingen tvil om at oppgaver som blir pålagt fra starten fører til økt gjeld. Johansen i KS peker på tre hovedårsaker til gjeldsveksten: Barnehagerformen, befolkningsveksten og dårlig vedlikehold over tid. Hvis vi legger disse tre punktene til grunn, viser det at kommunen dels har ansvaret selv, dels kan skyldte på staten og dels blir offer for en utvikling som er ønskelig og viktig. Befolkningsvekst øker aktiviteten og grunnlaget for verdiskaping på sikt. Men så lenge kommunene har ansvaret for de fleste velferdstilbud, vil det også påføre dem kostnader for å legge til rette for den kraftige folketallsveksten.

Ordførere og rådmenn vet at gjelden øker. De vet også at kommunene systematisk setter av for lite penger til å betale for fremtidige pensjonsforpliktelser. KS kaller dette en pensjonsbombe. Mye tyder på at kommunene må håndtere to bomber på samme tid, både den der står gjeld og den der det står pensjon.

Det blir kanskje ikke den sittende regjering som får ansvaret for å rydde opp i elendigheten som tårner seg opp. Men den har utvilsomt et ansvar for at kommunesektoren ligger stødig i løypen for å få stempel som gjeldsoffer.

Staten flommer over av penger, mens kommunene forgjeldes.

MARKEDEREN:

Helsvart

- EU virker som et nytt Sovjetunionen, sier en pensionist fra Kroa-tia til Nationen. En annen mener EU står for nykolonialisme, under tittelen «apatiske kroater på vei inn i kriserammet EU». Ingen har noe positivt å si til den EU-skeptiske avisen. Pussig nok.

Nyheter

Tips oss! - Telefon 07200

tips@adresseavisen.no • MMS/SMS: Kodeord TIPS

Hver måned belønner vi det beste tipset med inntil 10 000 kroner. Neste gang blir det kanskje deg?

Blåser lovlig i

Denne nikotinholdige el-sigarettten kan du «fyre opp» lovlig innendørs, men den er ikke tillatt å selge i Norge.

- Før el-sigarettten klarer jeg å redusere røykingen ned til rundt 12 rullings om dagen. Nå røyker jeg kun el-røyk.

WILHELM HENRIKSEN

Det damper rundt Wilhelm Henriksen. De andre katteglestene sender han noen usikre blikk, men fra lanta bak disken får han kun et vennlig smil.

Det er fordi det i Norge er lovlig å nyte el-sigarett på kafé, så fremt ikke eier, i kraft av sin råderett over eiendom, nekter bruk av el-sigarett.

Samtidig er det i Norge forbudt å produsere, importere og omsette nye tobakks- og nikotinprodukter. Det betyr at det ikke er lov å omsette nikotinnampuller til el-røyk. Kun ampuller uten nikotin er lovlig på det norske markedet.

- Det er barnetragementaltitet, mener Wilhelm Henriksen.

Den tidligere storrøykeren har fått en ny vår etter at han gikk over til el-røyk for rundt to måneder siden.

- Jeg plaget ikke lenger omgivelsene mine, mener han.

Wilhelm Henriksen fyller sigaretten med en mentololje som inneholder nikotin. Olfen har han importert til eget bruk fra et EØS-land.

- Nikotinen gir meg den effekten jeg er ute etter. Samtidig slipper jeg alle de andre kreftfremkallende stoffene som finnes i en sigarett, sier han.

Røyker mindre

Allerede som 15-åring startet Henriksen å røyke.

- Jeg har lenge prøvd å slutte,

MOT-avtale med NTNU

«MOT til studenter» heter avtalen som den holdnings- skapende organisasjon MOT og NTNU har inngått. Tilbud om alkoholfrie arrangementer for studenter, årlige verdivordrag for ledelsen og forpliktelser med studentfaddere og linjeforeninger er del av avtalen. Hensikten er å styrke visjoner og verdier i begge organisasjoner, og å bygge kultur.

DEL 1

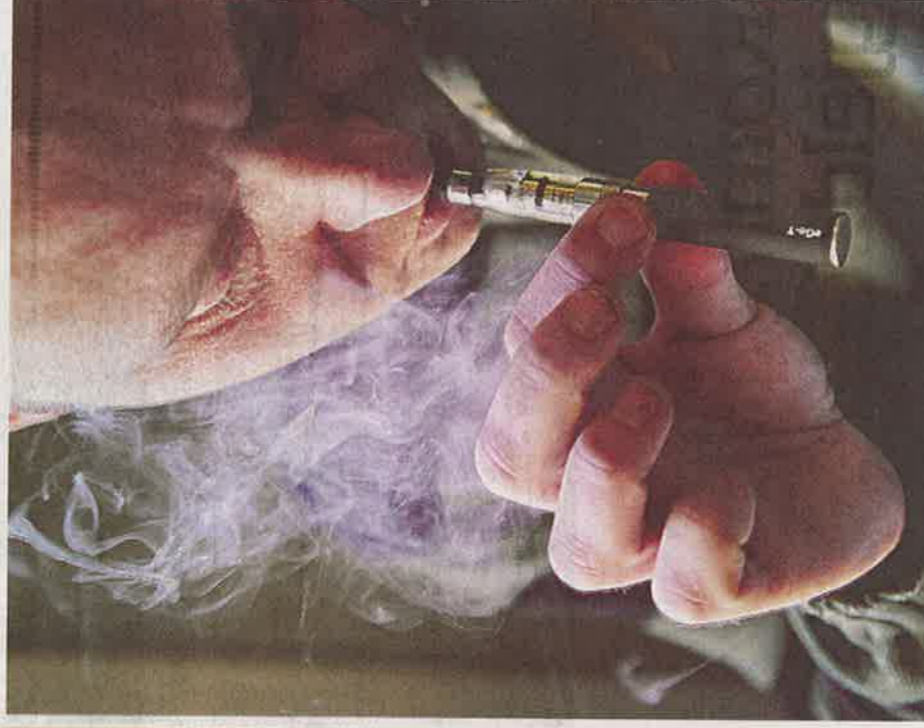
- **Nyheter** side 2-15
- **Trondheim** side 16-19
- **Utland** side 20-23
- **Økonomi** side 28-35
- **Folk** side 46-47
- **Været** side 48

DEL 3

- **Sport** side 2-13
- **Radio/TV** side 20-23
- **Spør Adressa** Leserbilder side 24
- **Sudoku** side 24

DEL 2

- **Kultur** side 2-9
- **Reise** side 16-17
- **Tegneserier** side 18
- **Meninger** side 18-23
- **Fripenn** side 24

Røyker mindre: Etter at Wilhelm Henriksen gikk fra rullings til el-sigaretter, røyker han mindre. Inni sigaretten er det ampuller med og uten nikotin og med ulik smak. Foto: KJELL A. OLSEN

Gi røykeloven

men jeg har alltid sprukket etter kort tid, forteller han.

Det er først nå, etter at han fikk el-røyk for to måneder siden, at han har kuttet tobakken ned til et minimum.

– Før el-sigaretten klarte jeg å redusere røykingen ned til rundt 12 rullings om dagen. Nå røyker jeg kun el-røyk, men planen er å kutte ut nikotinen.

En av grunnene til at han røyker mindre er, ifølge han selv, at han slipper «å holde liv» i sigaretten, fordi den har et ladbart batteri.

– Nå kan jeg bare ta to drag, og legge fra meg sigaretten igjen.

Wilhelm Henriksen mener han allerede har fått bedre helse etter at han begynte å røyke el-sigaretter.

– Jeg er kvitt røykhosten, og går lettere opp bakkene. Smaken i munnen er også blitt bedre, sier han.

uklart hvordan nikotin fra el-sigaretten tas opp i kroppen og hvorvidt dette i seg selv kan være helseskadelig. Det er heller ikke kjent om inhalering av de andre stoffene i el-sigaretten kan være helseskadelig.

De har mottatt og behandlet flere søknader om el-sigaretter. Ingen søknader om dispensasjon har til nå blitt innvilget, på grunn av manglende vitenskapelig dokumentasjon.

– Legemiddelovgivningen åpner for at elektroniske sigaretter kan privatimporteres til røykeslutt. Produktet må da være lovlig ervervet og til personlig bruk, sier Bø.

Tilvenning

Når el-sigaretten ligger på kafébordet ser den ut som en litt avansert kulepen. Det tok noen uker før Henriksen var fortlølig med sin nye følgesvenn.

– At sigaretten inneholder

både et batteri og olje gjør at den er mye tynnere enn en vanlig røyk. De to første ukene savnet jeg en lettere røyk.

Og på byen er det mange som vil prøvesmake.

– De gangene jeg faktisk har klart å slutte tidligere, har jeg alltid sprukket igjen på byen. Hvis flere hadde el-sigaretter, hadde det ikke vært så lett å bomme røyk, tror Henriksen.

Han tror også det hadde blitt færre som hadde startet å røyke. – Hvis du først må investere 500 kroner i et brukersett, ville nok terskelen vært høyere, tror han.

Samtidig er Henriksen kritisk til at det omsettes oljer med smak av bringebær og cola.

– De populære smakene gjør at ungdommene får lyst å prøve. Det liker jeg ikke, sier han.

FAKTA

Elektronisk sigarett

• Finnes i ulike varianter, men ser ut som en vanlig sigarett. Ofte laget av lett aluminium.

• Må lades opp før bruk.

• De sterkeste nikotinampullene kan inneholde opptil 36 mg nikotin. Ampullene kommer også uten nikotin.

• Det er uklart hvordan nikotin fra el-sigaretten tas opp i kroppen.

• I Sverige, Danmark, Finland og Island reguleres lovgivningen av el-sigaretter gjennom legemiddelovgivningen.

• Hittil har ingen el-sigaretter blitt godkjent for kommersielt salg på markedet i noen av disse landene. El-sigaretter uten nikotin heller ikke omfattet av lovgivningen.

Kilde: Helseledningsrådet

KJERSTIN RABÅS 952 12 969
kjers@rabas@adresseavisen.no